

ИҚТИСОДИЁТДА ИННОВАЦИЯЛАР

1 СОН, 4 ЖИЛД

ИННОВАЦИИ В ЭКОНОМИКЕ

НОМЕР 1, ВЫПУСК 4

INNOVATIONS IN ECONOMY

VOLUME 4, ISSUE 1

TOSHKENT-2021

**ИҚТИСОДИЁТДА ИННОВАЦИЯЛАР
ИННОВАЦИИ В ЭКОНОМИКЕ
INNOVATIONS IN ECONOMY
№ 1 (2021) DOI.http://dx.doi.org/10.26739/2181-9491-2021-1**

**Бош муҳаррир:
Главный редактор:
Chief Editor:**

Гулямов Сайдахарар Саидахмедович
Академик

**Бош муҳаррир ўринбосари:
Заместитель главного редактора:
Deputy Chief Editor:**

Вохидова Мехри Хасановна
Иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа
доктори

**"Иқтисодиётда инновация" журнали тахририй маслаҳат кенгаши
Международный редакционный совет журнала "Инновация в экономике"
International Editorial Board of the Journal of Innovation in Economics**

08.00.01 - Иқтисодиёт назарияси / Экономическая теория / Economic theory

Назаров Ш.Х. - и.ф.д.
Гафуров У.В. - и.ф.д., профессор
Мустафакулов Ш. И. - и.ф.д., доцент
Сайфуллаева М.
Маматкулов И.А.

Nanuli Khizanishvili - Doctor of Economic Sciences, Tbilisi Iv. Javakhishvili State University. Faculty of Economics
Екатерина Геннадьевна Господарик - к.э.н., доцент, заведующая кафедрой аналитической экономики и эконометрики экономического факультета БГУ

08.00.02-Макроиқтисодиёт / Макроэкономика / Macroeconomics

Салимов Б. Т. - и.ф.д., профессор,
Назаров Ш. Х. - и.ф.д.
Худайназаров А.К. - и.ф.д.
Худойкулов С. К. - и.ф.н. доцент,
Валиев Б. - PhD.
Сафарова Н.Н.

Зубиташвили Тamar - доктор туристических наук, Телавский государственный университет, Грузия

08.00.07-Молия. Бухгалтерия ҳисоби. / Финансы. Бухгалтерский учет/ Finance. Accounting

Жиянова Н.Э. - и.ф.н., доц.

08.00.09-Жаҳон иқтисодиёти / Мировая экономика / World economy

Мурадова Х.М. - и.ф.д., профессор
Шарифхўжаев Ш.О. - и.ф.д.

Сардор Азам - и.ф.д.
Вохидова М.Х. - PhD.

**08.00.10-Демография. Мехнат иқтисодиёти / Демография. Экономика труда /
Demography. Labor Economics. 08.00.13-Менежмент / Менеджмент / Management**

Гулямов С.С. - академик
Умурзаков Б.Х. - и.ф.д., профессор,
Каршиев М.Э.

Маматкулов И.
Ғойипназаров С.Б. - PhD
Кадирова З.А. - PhD

Саҳифаловчи: Абдулазиз Муҳаммадиев

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улиц Амира Темура пр. 1, дом-2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editarial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC the city of Tashkent,
Amir Temur Street pr. 1, House 2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

1.Хайдаров Зоҳир СОЗДАНИЕ МЕХАНИЗМА ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ДЛЯ БАНКОВСКОЙ СФЕРЫ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ	4
2.Абидов Абдужаббор Абдухамидович ЯШАШ ДАРАЖАСИНИ АНИҚЛАШ МОДЕЛИНИ ЯРАТИШ МУАММОЛАРИ.....	9
3.Халимжонов Дилшод Эргашбекович, Абдувоҳидов Акмал Абдулазизович ЎЗБЕКИСТОНДА ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИТОРЛАРНИНГ ҲУҚУҚЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ: МУАММОЛАР ВА ЕЧИМЛАР	15
4.Ирматов Афзал Ҳикматуллаевич ЖАҲОНДА ИННОВАЦИОН ИҚТИСОДИЁТНИ БАРҚАРОР РИВОЖЛАНТИРИШ: ЎЗБЕКИСТОННИНГ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ ЮКСАЛИШИНИНГ КОНЦЕПТУАЛ ОМИЛ	24
5.Nigora Maxmasobirova YEVROPA AGROSANOAT KLASTERLARINING RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI VA ULARNING MINTAQAVIY IQTISODIYOTDAGI ANAMIYATI	30
6.Азизкулов Бахтиёр Хушвактович, Сиддиқов Аскар Ахрорович КЛАСТЕР ЁНДОШУВИ АСОСИДА АГРОТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ЖАЛБ ҚИЛИШ ХУСУСИЯТЛАРИНИ БАҲОЛАШ	40
7.Нурмухаммидова Мухтабар Хасановна, Мамажоновна Саида Ваҳобжоновна, Бекмухаммедова Барно Ўктамовна ИҚТИСОДИЁТДА ГОЛЛАНД КАСАЛЛИГИНИНГ НАМОЁН БЎЛИШ ШАРТ-ШАРОИТЛАРИ ВА ОМИЛЛАРИ	49
8.Каримова Азиза Маҳмадризоевна НЕОБХОДИМОСТЬ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ КРЕДИТНОЙ ПОДДЕРЖКИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ СФЕРЫ ТУРИЗМА	56
9.Уразматов Жонибек Мусурманович ҚЎШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИҒИНИ УНДИРИШ МЕХАНИЗМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛЛАРИ	63
10.Муминова Наргиза Махсуджоновна ТЎҚИМАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИГА ТАЛАБНИ ШАКЛЛАНТИРИШДА ХАЛҚАРО МАРКЕТИНГ ТАМОЙИЛЛАРИ.....	70
11.Рахматов Камолиддин Ўралович, Абдувоҳидов Акмал Абдулазизович ПАНДЕМИЯ ВА ПАНДЕМИЯДАН КЕЙИНГИ ДАВРЛАРДА ЎЗБЕКИСТОН ИҚТИСОДИЁТИНИНГ РИВОЖЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ ВА ИМКОНИАТЛАРИ	77
12.Бердиев Жасур Кулдошев СОВРЕМЕННЫЕ СТИЛИ УПРАВЛЕНИЯ ГОСТИНИЧНЫМ ПРЕДПРИЯТИЕМ.....	84

ИҚТИСОДИЁТДА ИННОВАЦИЯЛАР ИННОВАЦИИ В ЭКОНОМИКЕ INNOVATIONS IN ECONOMY

Халимжонов Дилшод Эргашбекович
Гулистон давлат университети таянч докторанти,
Абдувоҳидов Акмал Абдулазизович
Гулистон давлат университети катта ўқитувчиси

ЎЗБЕКИСТОНДА ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИТОРЛАРНИНГ ҲУҚУҚЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ: МУАММОЛАР ВА ЕЧИМЛАР

For citation: Xalimjonov Dilshod Ergashbekovich & Abduvokhidov Akmal Abdulazizovich. PROTECTION OF THE RIGHTS OF FOREIGN INVESTORS IN UZBEKISTAN: PROBLEMS AND WAYS OF THEIR SOLUTION. Journal of innovations in economy. 2021. Vol. 4, Issue 1. (15-23) pp.

 DOI 10.26739/2181-9491-2021-1-3

АННОТАЦИЯ

Инвестициялар ҳар қандай давлатнинг барқарор ижтимоий-иқтисодий ривожланиши жараёнида муҳим аҳамият касб этади. Инвестициялар - моддий активлардан тортиб, то интеллектуал ва инсон капиталига йўналти-рилувчи турли шаклларда амалга оширилгани ҳолда, инвестор-компания самарадорлигининг ўсишига ҳам катта ҳисса қўшади. Жаҳон иқтисодиётида глобаллашув ва интеграция жараёнларининг ривожланиши асносида иқтисодчи олимларнинг капиталнинг халқаро ҳаракати жараёни ва унинг назарий жиҳатдан асослаш борасидаги қикзиқишлари тобора кучайиб бормоқда. Шундан келиб чиққан ҳолда, мазкур мақолада мамлакатимизда хорижий инвесторларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасидаги масалаларга кенг урғу берилган.

Калит сўзлар: жаҳон хўжалиги, глобаллашув, инвестиция, тўғридан-тўғри хорижий инвестиция, хорижий инвестор, иқтисодий ўсиш, барқарор ривожланиш.

Xalimjonov Dilshod Ergashbekovich
Basic doctoral student
of Gulistan State University,
Abduvokhidov Akmal Abdulazizovich
Gulistan State University senior lecturer

PROTECTION OF THE RIGHTS OF FOREIGN INVESTORS IN UZBEKISTAN: PROBLEMS AND WAYS OF THEIR SOLUTION

ABSTRACT

Investments play an important role in the process of sustainable socio-economic development of any state. Investments—from tangible assets to mutual and human capital—are carried out in various ways, making a significant contribution to the growth of the efficiency of the investor-company. In the course of the development of globalization and integration processes in the world economy, the interest and its theoretical justification of the international movement of capital by scientists and economists is becoming increasingly widespread. Based on this, this article pays special attention to

the protection of the rights of foreign investors in our country.

Keywords: world economy, globalization, investment, foreign direct investment, foreign investor, economic growth, sustainable development.

Халимджонов Дилшод Эргашбекович

Базовый докторант Гулистанского
государственного университета,

Абдувохидов Акмаль Абдулазизович

Гулистанский государственный университет
старший преподаватель

ЗАЩИТА ПРАВ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТОРОВ В УЗБЕКИСТАНЕ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ

АННОТАЦИЯ

Инвестиции играют важную роль в процессе устойчивого социально-экономического развития любого государства. Инвестиции-от материальных активов, до взаимного и человеческого капитала-осуществляются различными способами, внося значительный вклад в рост эффективности инвестора-компании. В ходе развития глобализационных и интег-рационных процессов в мировой экономике все большее распространение получает интерес и его теоретическое обоснование международного движения капитала учеными-экономистами. Исходя из этого, в данной статье особое внимание уделяется вопросам защиты прав иностранных инвесторов в нашей стране.

Ключевые слова: мировая экономика, глобализация, инвестиции, прямые иностранные инвестиции, иностранный инвестор, экономический рост, устойчивое развитие.

Кириш

Жаҳон амалиётида илмий-техник салоҳият тез суръатларда ривожланиши билан бир қаторда иқтисодий ўсишда миқдор кўрсаткичлари эмас, балки иқтисодиётнинг рақобатбардошлигини ошириш ва унинг барқарор ривожланиши таъминлаш ва таркибий ўзгаришларни амалга ошириш орқали кўпроқ даражада сифат кўрсаткичларига эришишга эътибор қаратилмоқда. Инвестициялар иқтисодий ўсиш сифатини ва бозорнинг рақобатбардошлигини таъминлашнинг муҳим омилига айланди.

Жаҳон иқтисодиётида глобаллашув жараёнларини кучайиши, тараққий этган ва ривожланаётган мамлакатлар ўртасида инвестицияларга бўлган таълабни ўсишидан келиб чиқиб қатор муаммоларнинг илмий ечими юзасидан мақсадли илмий изланишлар олиб борилмоқда. Хусусан, тўғридан тўғри инвестициялар учун халқаро стандартларга мос ҳуқуқий базани шакллантириш асосида мамлакат иқтисодиётига кўпроқ миқдорда инвестицияларни жалб этиш, иқтисодиётда таркибий ўзгаришларни, янги технологиялар, маҳсулотлар ва хизматлар соҳаларини яратиш, инновацион иқтисодиётни жадал ривожлантириш орқали иқтисодий ўсиш сифатига йўналтирилган илмий изланишларга алоҳида эътибор қаратилган.

Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегиясида белгилаб берилган устувор вазифа иқтисодиётни техник-технологик жиҳатдан янгилаш орқали модернизация қилиш, таркибий ўзгаришларни амалга ошириш ва ишлаб чиқаришни юксалтириш, мамлакатнинг экспорт салоҳиятини ошириш, иқтисодиётни янада ривожлантириш ва эркинлаштиришга йўналтирилган макроиқтисодий барқарорликни мустаҳкамлаш ва юқори иқтисодий ўсиш суръатларини сақлаб қолишда инвестициялар муҳим ўрин тутади.

Мавзунинг ўрганилганлик даражаси

Капиталнинг мамлакатлараро кўчиб юриши кенгайган шароитларда инвестиция фаолияти, бир томондан, миллий, иккинчи томондан, халқаро инвестиция муносабатларини миллий ва халқаро ҳуқуқ тизими асосида тартибга солиш йўли билан амалга оширилишини талаб этади. Инвестиция фаолиятини тартибга солишдаги халқаро тажрибаларни ҳисобга олиш, чет эл инвесторларига инвестициялашнинг барча турлари ва шаклларида миллий тартиботни бериш янада қулай инвестиция муҳитини яратади ва чет эл инвестицияларининг кириб келишини

тезлаштиради.

Хорижлик олимлар Ван Лу, Е. Боренштейн, Х. Дегрегорио каби олимлар фикрича, хорижий инвестициялар технология ва инсон капиталини ривожлантириш орқали иқтисодий ўсишни рағбатлантиради [6]. Х. Сан (1992) ва Ж. Шан (2002) тадқиқотларига кўра эса, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар (ТТХИ) реципиент мамлакат иқтисодиёти экспортини оширишда муҳим аҳамият касб этишини таъкидлаб ўтишади [7].

Мамлакатимиз иқтисодчи олимларидан Х.П.Абулқосимов, А.В.Вахабов, Т.Т.Жўраев, А.А.Ўлмасов, А.В.Ваҳобов, С.В.Чепель, Р.Р.Хасанов, Ш.Г.Юлдашев, Ф.Т.Эгамбердиев ва бошқаларнинг маъмур соҳага дахлдор илмий-тадқиқот ишларини келтириш мумкин. Хусусан С.В. Чепель барқарор иқтисодий ўсишни таъминлашда тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар муҳим ўрин тутиши, бу борада давлат асосий рағбатлантирувчи ва қўллаб-қувватловчи бўлиши лозимлигини таъкидлайди [4]. Тадқиқотчилардан М.А. Маматов: "Инвестициявий жозибадорлик мамлакат, тармоқ ёки алоҳида олинган корхона инвестицияларининг даромадлилик, ривожланиш истиқболлари ва инвестиция хатари даражаси нуқтаи даражасини аниқлаш мумкин... Ҳар бир мамлакатда инвестиция муҳити, биринчи навбатда, унинг сиёсий барқарорлигида намоён бўлади. Худди ана шу омил хорижлик инвесторларга узоқ муддатли шартномалар асосида бошқа мамлакатга ўз ресурсларини киритиш имконини беради. Бундай муҳит узоқ муддатли инвестиция режаларини амалга оширишда жуда муҳимдир"-деб таъкидлайди [5].

Тадқиқот методологияси

Тадқиқот жараёнида статистик таҳлил, умумлаш-тириш, гуруҳлаш, таснифлаш, таққосланма таҳлил ва ўзаро қиёслаш каби усуллардан фойдаланилди.

Таҳлил ва натижалар

Жаҳон иқтисодиёти ва унинг келажаги билан боғлиқ ноаниқликлар сақланиб қолаётганлигига қарамасдан коронавирус пандемияси шароити ва унинг давом этиши ҳамда ушбу вазиятнинг дунё мамлакатлари иқтисодиётларига жорий ва амалдаги таъсир кўрсатиши мумкин бўлган оқибатлари бўйича кутилма ва прогнозларга аниқлик киритиб борилмоқда.

Пандемиянинг дастлабки босқичларида унинг қанча муддатга давом этиши билан боғлиқ турли тахминларга асосланган иқтисодий тикланишларнинг мос сценарийлари кўпроқ таҳлил қилинган эди.

Хусусан:

V шаклидаги яъни қисқа муддатли иқтисодий инқироз ёки қисқаришдан сўнг иқтисодий фаолликнинг тез суръатларда қайта тикланиши;

U иқтисодий секинлашув ёки қисқаришнинг маълум бир муддат давом этиб туришидан сўнг нисбатан юқориқ суръатлар билан тикланиши;

L иқтисодий қисқариш рўй берганидан сўнг нисбатан узоқроқ вақт давомида иқтисодий танглик ҳолатининг сақлаб қолиниши ҳамда иқтисодий тикланишнинг жуда секин суръатлар билан рўй бериши каби асосий сценарийлар дастлабки прогнозларда муҳокама қилинган эди.

Сўнгги олти ойдан ошқроқ даврда коронавирусга қарши кураш бўйича жаҳонда ва мамлакатимизда ортирилган тажриба ушбу пандемиянинг 2021 йилда ҳам давом этиши эҳтимолининг юқорилашиб бораётганини кўрсатмоқда. Шунингдек, коронавирусга қарши курашиш бўйича соғлиқни сақлаш тизимида амалиёт ва тажрибанинг яхшиланиб бориши, вирус тарқалишини олдини олиш бўйича кўрилаётган чораларга инсонларнинг мослашиб бориши пандемия шароитида эҳтиёткорлик билан ва босқичма-босқич (айрим мамлакатларда манзилли ва "нуқтали" чораларни кўришга бўйича чораларнинг қайта кўрилишига қарамасдан) иқтисодий фаолликни тиклаш ва халқаро чегараларни очишга шароит шаклланиб бормоқда.

Хусусан, Халқаро валюта жамғармаси (ХВЖ) нинг жорий йил октябрь ойидаги янгиланган прогнозларига кўра жаҳон иқтисодиётининг ўсиш суръатлари бўйича 2020 йил учун прогнози аввалги кўрсаткич (-5,2%) га нисбатан яхшиланиб – 4,4 фоизни ташкил этмоқда. 2020 йил учун прогноз кўрсаткичлари 0,8 га яхшиланишига қарамай 2021 йил учун прогноз глобал иқтисодий ўсиш суръатлари дастлабки 5,4 фоиздан 5,2 фоизга қайта кўриб чиқилди.

Шу билан бирга, ХВЖнинг асосий прогноз сценарийсига кўра коронавирус пандемиясига қарши курашишга қаратилган чекловлар 2021 йил давомида сақланиб қолсада, даволаш терапияларининг яхшиланиши ва вакцинация қамровининг кенгайиши билан юмшаб боради ҳамда 2022 йил охирига қадар пандемиянинг ўткир босқичи якунига етиши кутилмоқда.

Халқаро молиявий институтларнинг, жумладан, Жаҳон Банки (ЖБ) Ўзбекистонда иқтисодий

ўсиш суръатларини 2020 йилда 0,6%, 2021 йилда эса 4,3-4,5 % даражасида, ХВЖ эса 2020 йилда 0,7%га ва 2021 йилда 5%га ўсишини прогноз қилмоқда[8].

Жорий йилнинг ўтган даври мамлакатимиз иқтисодиёти учун унинг ташқи ва ички мураккаб иқтисодий шароитларга чидамлилиги ҳамда макроиқтисодий сиёсат инструментларини самарали ишлатиш борасида маълум маънода синов даври бўлди. Ўз вақтида қўрилган чоралар, хусусан, тиббиёт тизимини мустаҳкамлаш, ижтимоий ҳимоя чораларини кучайтириш, ҳамда мослашувчан фискал ва монетар сиёсатнинг юритилиши коронавирус пандемиясининг мамлакатимиздаги ижтимоий-иқтисодий вазиятга таъсирини юмшатиш имконини берди. Бу эса ўз навбатида, чуқур иқтисодий инқирознинг олдини олиш ва ижобий ўсиш суръатларини сақлаб қолишни таъминлади.

Ҳисоб-китобларга кўра, 2020 йил якуни бўйича иқтисодий ўсиш суръатлари 1-1,5% доирасида бўлиши кутилиб, 2021 йилда 5.1% даражасида бўлиши прогноз қилинмоқда [8].

Глобаллашув шароитида дунё бозорларида рақобатнинг шиддатли тус олиши, биринчи навбатда тўғридан- тўғри хорижий сармоялар кўринишида жалб этилувчи хорижий капитал учун рақобат курашида республикада мавжуд имкониятлар ва авфзалликлардан унумли фойдаланишга ҳаракат қилинмоқда. Мамлакатимизда сўнгги йилларда қулай инвестициявий ва ишбилармонлик муҳитини шакллантириш, хорижий инвестицияларга кенг йўл очиш, қонунчилик барқарорлигини таъминлаш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, инвестицион муҳитни тубдан яхшилаш борасида амалга оширилаётган тизимли ишлар иқтисодиётимизга йўналтирилган инвестициялар ҳажмининг ошишига муҳим асос бўлмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёев қайд қилиб ўтганидек: “Хорижий инвестицияларни кенг жалб қилиш учун мамлакатимизнинг инвестиция салоҳиятини тўла намоён этиш чораларини кўришимиз керак. Биз иқтисодиётимизга сармоя киритишга интиладиган инвесторлар учун ҳудудлар ва тармоқлар бўйича инвестиция лойиҳаларини пухта шакллантира олсак, бу масалада ижобий натижага эришиш мумкин”[1].

Бугунги кунда дунё мамлакатлари ижтимоий-иқтисодий тараққиёти ўзининг маъно-мазмуни жиҳатидан олдинги босқичлардан кескин фарқ қилади. Бунда энг муҳим жиҳат – миллий иқтисодиётларнинг тобора интеграциялашуви ва глобаллашувининг кучайиб бориши натижасида халқаро майдонда рақобатнинг кескинлашуви ва ҳар бир мамлакатнинг халқаро меҳнат тақсимида ўз мавқеини мустаҳкамлаш учун курашининг кучайишига олиб келмоқда. Бу курашда миллий иқтисодиётга кўпроқ миқдорда хорижий инвестицияларни жалб этиб иқтисодиётда модернизация ишларини ташкил этган мамлакатлар иқтисодиётда юқори ривожланиш даражаларига эришиб жаҳон рақобатида устунлик қилмоқда. Бу даврда Ўзбекистон Республикаси жаҳон инвестиция бозоридан кўпроқ миқдорда хорижий инвестицияларни миллий иқтисодиётга жалб этиши учун халқаро молия институтларига аъзо бўлиб, инвестицион фаолият муносабатларини жаҳоннинг ривожланган мамлакатлари тажрибаларидан фойдаланиб такомиллаштириб халқаро нормаларга мувофиқлаштириши лозим. Бундан хорижий инвесторлар Ўзбекистон иқтисодиётига қатта миқдорда хорижий инвестицияларни киритишга манфатдорлиги ошади ва уларга қулай инвестицион муҳит яратади.

Инвестиция муҳити – бу хорижий капитал қўйилмаларининг қалтислик даражасини ва улардан мамлакатда самарали фойдаланиш имкониятларини олдиндан белгиладиган иқтисодий, сиёсий ва ижтимоий омиллар йиғиндисидир. Инвестиция муҳити мажмуали, кўпқиррали тушунча бўлиб, миллий қонунчилик, иқтисодий шарт-шароитлар (инқироз, ўсиш, стагнация), божхона режими, валюта сиёсати, иқтисодий ўсиш суръатлари, инфляция суръатлари, валюта курсининг барқарорлиги, ташқи қарздорлик даражаси каби кўрсаткичларга эга” [2].

Инвестиция муҳити инвестиция ресурсларини жойлаштириш учун умумий мезон бўлиб, биринчи навбатда, капитал маблағларнинг даромадлигини таъминлаб беради. “Инвестиция муҳити деганда мамлакат иқтисодиёти ва унинг маълум бир ҳудудига киритиладиган инвестицияларнинг самарадорлигини ва хавфсизлигини таъминлашга қаратилган иқтисодий, ижтимоий, ташкилий, ҳуқуқий, сиёсий, экологик, маданий ва бошқа шарт-шароитлар мажмуаси тушунилади”. У муайян ҳудудга инвестициялар киритишнинг мақсадга мувофиқлиги ва жозибаторлигини белгиладиган шарт-шароитларнинг мавжуд ижобий ва салбий томонларини англатади.

Инвестициявий жозибаторлик мамлакат, тармоқ ёки алоҳида олинган корхона

инвестицияларининг даромадлилик, ривожланиш истикболлари ва инвестиция хатари даражаси нуктаи даражасини аниқлаш мумкин. Ҳар қандай давлатга инвестицияларнинг кириб келиши ва ривожланиши мазкур мамлакатдаги инвестиция муҳитига таъсир этувчи омилларга бевосита боғлиқ бўлади. Инвестиция муҳитига таъсир этувчи омиллар асосан 4 та гуруҳга бўлиниб, улар ҳуқуқий, сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий омилларни ташкил этади. Ҳар бир мамлакатда инвестиция муҳити, биринчи навбатда, унинг сиёсий барқарорлигида намоён бўлади. Худди ана шу омил хорижлик инвесторларга узоқ муддатли шартномалар асосида бошқа мамлакатга ўз ресурсларини киритиш имконини беради. Бундай муҳит узоқ муддатли инвестиция режаларини амалга оширишда жуда муҳимдир [3].

Демак инвестиция муҳити инвестиция муносабатларини амалга ошириш мумкин бўлган имкониятлар ва қулайликлар мажмуасини ўзида акс эттирадиган воқеликдир. Инвестиция муҳитини яхшилашдан мақсад инвестиция салоҳиятини ошириш учун зарур ва мақбул шарт-шароитларни яратиш, инвестиция фаолиятини жадаллаштириш ва пировардида, иқтисодиётни юксалтириш, ижтимоий муаммоларни ҳал этиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш имкониятларини яратишдан иборатдир.

Мамлакатимиз босиб ўтган тараққиёт йўлининг чуқур таҳлили, бугунги кунда жаҳон бозори конъюнктураси кескин ўзгариб, глобаллашув шароитида рақобат тобора кучайиб бораётгани давлатимизни янада барқарор ва жадал суръатлар билан ривожлантириш учун мутлақо янги ҳаёт тарзи ҳамда тамойилларни ишлаб чиқиш ва рўёбга чиқаришни тақозо этмоқда.

“Ҳаракатлар стратегияси” миллий қонунчилик тараққиётида инвестицион муҳит жозибadorлигини ошириш унда бизнесни юритиш учун асосий шарт-шароитларни шакллантириш масалаларига катта аҳамият берилиши билан тавсифланувчи, янги босқични бошлаб берди. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йилнинг 5 октябрида ПФ-4848 сонли “Тадбиркорлик фаолиятининг жадал ривожланишини таъминлашга, хусусий мулкни ҳар томонлама ҳимоя қилишга ва ишбилармонлик муҳитини сифат жиҳатдан яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисидаги” Фармони ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги ПФ-4947 сонли Фармони, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 1 августдаги “Ўзбекистон Республикасида инвестиция муҳитини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида” ПФ-5495-сон Фармони, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 январдаги “Иқтисодиётни янада ривожлантириш ва иқтисодий сиёсат самарадорлигини оширишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-5614 сон Фармони. Фармон қоидаларини амалда рўёбга чиқариш мақсадида тадбиркорлик фаолиятини жадал ривожлантириш, хусусий мулкчиликни ҳар томонлама ҳимоя қилиш ва ишбилармонлик муҳитини сифат жиҳатдан яхшилаш борасида бешта энг устувор соҳа бўйича 42 та аниқ чора-тадбир амалга оширилишини назарда тутувчи Комплекс чора-тадбирлар дастури тасдиқланди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 январдаги “Иқтисодиётни янада ривожлантириш ва иқтисодий сиёсат самарадорлигини оширишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-5614 сон Фармонига кўра яқин истикболда қулай инвестиция муҳитини шакллантириш чора-тадбирлар этиб қуйидагилар белгиланди:

- инвестиция муҳитини яхшилаш бўйича “Йўл харитаси”ни ишлаб чиқиш;
- жаҳоннинг илғор амалиётини инобатга олган ҳолда тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар стратегияси ва Инвестиция кодексини қабул қилиш;
- хорижий инвестицияларни, авваламбор, тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилишга тўсқинлик қилувчи тизимли масалаларни аниқлаш бўйича чоралар кўриш;
- хорижий инвесторлар билан ишлашнинг институционал базасини янада такомиллаштириш;
- махсус иқтисодий зоналар фаолияти самарадорлигини ошириш.

Бироқ бугунги кунда мамлакатимизга хорижий инвестицияларни жалб қилишда миллий иқтисодиётда бозор инфратузилмасининг етарли даражада ривожланмаганлиги (банклар, инвестиция (венчур) фондлари, суғурта ва лизинг компаниялари фаолиятини рағбатлантириш) ва инвестиция лойиҳаларини амалга оширишда уларнинг иштирокини самарали йўлга қўйиш ҳамда тадбиркорларда инвестиция лойиҳалари билан ишлаш тажрибаси ва ҳуқуқий билимлари етарли эмаслиги билан боғлиқ бир қатор муаммолар мавжуд.

Ўзбекистон Республикасида инвестиция жозибadorлигини оширишда “Ҳаракатлар

стратегияси”нинг халқаро иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш, жумладан, етакчи халқаро ва хорижий молиявий институтлар билан алоқаларни кенгайтириш, пухта ўйланган ташқи қарзлар сиёсатини амалга оширишни давом эттириш, жалб қилинган хорижий инвестиция ва кредитлардан самарали фойдаланиш бўйича белгилаб олинган вазифалардан келиб чиқиб “Ўзбекистоннинг инвестицион портали” ташкил этилди.

Ўзбекистон Республикасида инвестиция муҳитини янада яхшилаш мақсадида потенциал инвесторлар учун портал саккиз тилда берилган бўлиб, унда инвесторлар мамлакатимизнинг ва унинг минтақаларининг инвестицион салоҳияти, хом-ашё ресурслари, экспорт ва импорт имониятлари, инфратузилмаси, хом-ашё нархлари, коммунал хизматлар, демографик кўрсаткичлар ва инвестицион қарорлар қабул қилиш учун керакли кўшимча маълумотларни олиши мумкин. Ўзбекистоннинг инвестицион порталида республикада фаолият олиб бораётган эркин иқтисодий зоналар, кичик саноат зоналари тўғрисида ва уларнинг жойлашувини кўрсатувчи интерактив карта ишлаб чиқилган. Инвесторларнинг ишончини ошириш ва инвестицион муҳитни яхшилаш мақсадида хорижий инвестицияли корхоналардаги мавжуд муаммолар юзасидан онлайн режимида хабарнома жўнатиш учун анкета жойлаштирилган. Хорижий инвесторлар билан ҳамкорлик ўрнатмоқчи бўлган республикадаги корхоналари раҳбарлари учун алоҳида бўлимлар очилган. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 28 январдаги “Инвестиция ва ташқи савдо соҳасида бошқарув тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПФ-5643-сон фармонида асосан Ташқи савдо вазирлиги ва Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси негизида “Инвестициялар ва Ташқи Савдо вазирлиги” ташкил этилди.

Ўзбекистон Республикасида инвестиция муҳитини яхшилаш бўйича қонунчилик тизими такомиллаштирилиб борилмоқда. Ўзбекистон Республикаси-нинг “Инвестицион фаолият тўғрисида”ги қонун ҳужжатларига Қонунчилик палатаси томонидан 2018 йил 26 июнда қабул қилинган Ўзбекистон Республикасининг қонуни қатор ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Бу янги тахрирдаги қонун Ўзбекистонда инвестицияларни иқтисодиётнинг реал секторига жалб қилиш, лойиҳаларни шакллантиришнинг бутунлай янги механизми бўлиб ҳисобланади. Қонунга кўра давлат инвестиция дасурлари Ўзбекистон Республикасининг ривожланиш давлат дастурлари деб юритила бошланди. Ўзбекистон Республикасининг ривожланиш давлат дастурлари – бу узоқ муддатли истиқбол учун тасдиқланадиган, тармоқ, ҳудудий ва мақсадли ривожланиш концепциялари асосида шакллантирилган ҳамда мамлакат иқтисодиётини барқарор ва изчил ривожлантиришга эришишга, мавжуд табиий, минерал-хом ашё, молиявий, моддий, меҳнат ресурсларидан ва бошқа ресурслардан оқилона фойдаланиш йўли билан мамлакат иқтисодиётининг айрим тармоқлари ҳамда минтақаларини тузилмавий жиҳатдан ўзгартириш бўйича асосий устуворликлар ва вазифаларни амалга оширишга қаратилган, Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан тасдиқланадиган ўзаро узвий боғлиқ бўлган чоралар мажмуидир.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 1 августдаги “Ўзбекистон Республикасида инвестиция муҳитини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида” ПФ-5495-сон Фармони га мувофиқ республикада чет эл инвесторларига қуйидаги имтиёзлар яратилди:

- чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар устав фондидаги хорижий инвестициялар улушининг энг кам миқдорини 30 фоиздан 15 фоизгача камайтириш;
- чет эл инвестициялари иштирокидаги корхонанинг иштирокчиси сифатида хорижий юридик шахс қатнашиши шартлиги тўғрисидаги талабни бекор қилиш;
- чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар устав фондининг энг кам миқдорини 600 миллион сўмдан 400 миллион сўмгача камайтириш;
- чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарни давлат рўйхатидан ўтказиш учун давлат божи миқдорини уч бараварга камайтириш;
- акциядорлик жамиятлари устав фондининг энг кам миқдорини 400 миллион сўм миқдорида белгилаш маъқулланди.

Инвестиция киритиш вақтида Ўзбекистон Республикасида ўрнатилган энг кам ойлик иш ҳақининг 8 500 бараваридан кам бўлмаган миқдорда хўжалик жамиятларининг акциялари ва улушларини сотиб олиш, шунингдек, хорижий корхона ташкил этиш шаклида Ўзбекистон Республикасига инвестиция киритган чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга кўп марталик уч йиллик виза олиш ва унинг амал қилиш муддатини Ўзбекистон Республикаси

худудидан чиқиш заруратисиз чекланмаган миқдорда узайтириш ҳуқуқи берилди.

2020 йилда Жаҳон банки томонидан эълон қилинган “Бизнес юритиш” рейтингига кўра Ўзбекистон Республикаси 190 та мамлакат ўртасида 69 - ўринни эгаллади. Шу ўринда келтириб ўтиш лозимки, Жаҳон банкининг маърузасида қайд этилишича “янги бизнесни қўллаб-қувватлаш” меъзони бўйича Ўзбекистон айна пайтда глобал рейтингда, корхоналарни рўйхатдан ўтказишда – 8, қурилиш учун руҳсатнома олишда – 132, электр таъминотида уланишда – 36, мулкни рўйхатдан ўтказишда – 72, кредитлар олишда – 67, миноритар инвесторларни ҳимоя қилишда – 37, солиққа тортишда – 69, халқаро савдода – 152, шартномалар ижросини таъминлашда – 22, қарздорликни бартараф этишда – 100 ўринларни эгаллаган. Ўзбекистон кейинги йилларда тадбиркорлик фаолияти учун ишбилармонлик муҳитини яхшилаш соҳасида энг яхши натижаларга эришган дунёдаги 20 давлатдан бири сифатида эътироф этилди [9].

Жаҳон банки ва Халқаро молиявий корпорациянинг “Бизнесни юритиш” йиллик ҳисоботида Ўзбекистонни рейтингини ошириш бўйича йўл харитаси ишлаб чиқилиб, унга кўра 2020 йилда 66-ўрин, 2021 йилда 33-ўрин, 2022 йилда 20 ўринга кўтариш учун чора-тадбирлар белгилаб қўйилган. Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 25 февралдаги “Ўзбекистон Республикасининг халқаро рейтинглар ва индекслардаги ўрнини яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”даги ПҚ-4210-сонли қарори билан мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларни баҳолашнинг яхлит ва мустақил тизимини шакллантириш, шунингдек, республиканинг халқаро рейтинглардаги ўрнини яхшилашни таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлиги ва Адлия вазирлигининг Ўзбекистон Республикасининг халқаро рейтинглардаги ўрнини мониторинг қилиш ва баҳолаш миллий тизими жорий этилди.

Экспертларнинг қайд этишларича, мазкур меъёрий ҳужжатларнинг қабул қилиниши билан мамлакатда инвестицион фаолиятни амалга ошириш учун ҳуқуқий муҳит сезиларли даражада яхшиланди, бу эса мамлакатда таркиб топган инвестицион иқлим ва миллий иқтисодиётга кириб келаётган хорижий инвестициялар оқимида ўз ижобий таъсирини кўрсатди.

Хулоса ва таклифлар

Юқоридагилардан келиб чиқиб, бугунги кунда республикаимизга хорижий инвестицияларни жалб этиш билан бирга миллий иқтисодиётда қуйидаги вазифаларни ҳам ҳал этиш жуда долзарбдир:

- хом-ашё ресурсларини қайта ишлаб, юқори қўшилган қийматга эга маҳсулотларни ишлаб чиқаришга устуворлик бериш;
- халқаро сифат, сертификациялаш стандартларини тадбиқ этиш йўли билан ташқи ва ички бозорларда республикаимизда ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг рақобатбардошлигини ошириш;
- ишбилармон ҳамкорликни халқаро стандартларини ўзлаштириш йўли билан хўжалик юритиш ва бошқаришнинг замонавий усуллари тадбиқ этиш;
- хорижий компаниялар билан кооперация алоқаларини ривожлантириш йўли билан, хусусан уларнинг ишлаб чиқариш занжирига кириш орқали маҳаллий иқтисодиётни жаҳон бозорига интеграциялаш.

Ўзбекистон Республикаси иқтисодиётида қулай инвестицион ва ишбилармонлик муҳитни шакллантириш, тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни кенг жалб этиш, давлат, корхоналар ва аҳоли томонидан жамғаришни рағбатлантирадиган механизм ва инструментларни такомиллаштиришнинг устувор йўналишлари сифатида қуйидагилар аниқланди:

- Инвестицион ресурсларни тақсимлаш соҳасида чеклашлар ва иқтисодиётнинг устувор йўналишларини ривожлантиришда инвестицияларни рағбатлантириш, хусусий мулкни дахлсизлиги кафолатларини мустаҳкамлашда давлатнинг ролини ошириш орқали мувофиқлаштириш;
- Инвестицияларни жалб этиш ва бизнесни юритиш шарт-шароитларини (қулай инвестицион ва ишбилармонлик муҳитини, кредит ресурсларга эришиш имкониятларини, кредитлаш ва халқаро савдо соҳаларидаги расмийчиликларни соддалаштириш ва такомиллаштириш орқали) таъминлаш;
- Худудий сиёсатда худудларга инвестицияларни жалб этиш ва уларни ўзлаштиришда солиқ переференцияларини, худудда қолаётган солиқ тушумлари улушини ўсишида кенг имтиёзлар бериш бўйича норматив базани такомиллаштириш билан бир вақтда маҳаллий ҳокимият органлари томонидан қабул қилаётган қарорлар бўйича масъулиятларини ошириш;

- Бизнесни юритиш ва инвестициялар жалб этиш шарт-шароитларни яхшилаш йўналишида солиқ маъмурчилиги, антимонопол сиёсат, валюта ва кредит бозорлари, рақобатни ривожлантириш ва ташқи иқтисодий фаолиятни интеграциялаш соҳаларида самарали маъмурий ислохотларини ўтказиш.

- Хорижий инвестицияли корхоналар томонидан эркин иқтисодий зоналарга, устувор соҳалар ва худудларга инвестиция қилганда қўшимча имтиёз ва переференциялар бериш орқали тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб этишда қулай инвестицион муҳитни шакллантириш. Қўшма корхоналар раҳбарларига ва уларнинг инженер-техник ходимларига визалар олиш амалиётини соддалаштириш ва уларни ишлаб чиқариш инфратузилма корхоналари хизматларидан фойдаланишда қулайликларни таъминлаш;

- Инвестицияга оид миллий қонунчиликни халқаро ва минтақавий стандартларга уйғунлаштириш, Ўзбекистоннинг Бутунжаҳон савдо ташкилотига аъзо бўлиши билан боғлиқ ташкилий-ҳуқуқий чораларнинг кўрилатганлиги, халқаро тажрибада инвестиция фаолиятини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш бўйича турли модели ҳуқуқий тартибга солиш усулларида фойдаланиш, рақамли инвестицияни жалб этишнинг ташкилий-ҳуқуқий асосларини яратилиши билан боғлиқ вазифаларни ҳал қилиш, ўз навбатида, инвестиция ва инвестицион фаолиятга оид қонунчиликни унификациялаш;

- Хорижий инвестицияли корхоналар учун макроиқтисодий, қонунчилик ва маъмурий шарт-шароитларни ва имкониятларни ҳисобга олган ҳолда барқарор солиқ қонунчилиги тизимини жорий этиш ҳамда Ўзбекистон иқтисодиётига хорижий инвестицияларни жалб этиш дастурини ишлаб чиқиш ва унда янги эркин иқтисодий зоналарни фаолиятини ташкил этишда халқаро ва миллий нормаларни ҳисобга олиш;

- Истиқболли илмий ишланмаларни тажрибадан ўтказиш, жорий этиш ва саноат миқёсида ўзлаштириш учун уларни молиялаштиришнинг самарали механизмини яратиш, биринчи навбатда инновацион лойиҳаларни ишлаб чиқаётган ва уни жорий этаётган юқори технологик тармоқларга ва корхоналарга қўшимча рағбат ва имтиёзларни бериш. Шу муносабат билан “Илмий ва инновацион фаолият тўғрисида” қонунни қабул қилиш мақсадга мувофиқ. Фан сиғимкорлиги юқори бўлган саноат тармоқларига, инновацион корхоналарга турли молиявий қўллаб қувватлаш тизимларини жорий этиш орқали, хорижий инвестицияларни жорий этишнинг самарали механизмларини ишлаб чиқиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг тегишли қарорларини ишлаб чиқиш лозим.

- Хўжалик субъектларига ишлаб чиқаришни модернизациялаш, техник ва технологик жиҳатдан янгилашни молиялаштириш учун керакли бўлган молиявий ресурсларни муомала жараёнига қимматли қоғозларни чиқариб уни фонд биржаларига жойлаштириш орқали олишни рағбатлантириш керак. Бунинг учун корпоратив қимматли қоғозларни ишлаб чиқиб, уларни муомала жараёнига киритиш учун мавжуд қонунчилик, ҳуқуқий-норматив ҳужжатларга ўзгартиришлар киритиш, мавжуд корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича меъёрлар ишлаб чиқиш мақсадга мувофиқ;

- Технологик йўналишдаги маҳсулотларни мажбурий сертификациялаш тартиби ва талабларини қайта кўриб чиқиш лозим. Халқаро миқёсдаги таниқли компаниялар ва хорижий мамлакатларнинг технологик йўналишдаги маҳсулотларининг сертификатларини тан олиш процедурасини соддалаштириш ва технологик йўналишдаги маҳсулотларни сертификациялаш тизимини такомиллаштириш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамасининг қарорларини ишлаб чиқиш мақсадга мувофиқ.

- Ўзбекистоннинг инвестицион салоҳиятини ошириш ва унда амортизация сиёсатини такомиллаштириш, солиқ юкини камайтириш, фонд бозорлари ўрнини кескин ошириш, аҳоли ва тадбиркорлар маблағларини инвестицияга йўналтириш ишларини жонлантириш, хусусий хорижий инвестицияларни кенг жалб этиш учун қулай инвестицион ва ишбилармонлик муҳитини шакллантириш тадбирлари самарали амалга ошириш истиқболда қисқа бозор даврларида хорижий инвестицияларни жалб этишда унинг хажмини йилига камида 1,2-1,3 мартага оширишга олиб келади.

Иқтибослар/Сноски/References

1. Мирзиёев Ш.М. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси - Тошкент. // Халқ сўзи, 2018 йил 29 декабрь.
2. Валиев Б.Б. “Ўзбекистон иқтисодиётида тўғридан-тўғри хорижий инвестициялардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш” Иқтисод фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) илмий даражасини олиш учун тақдим этилган диссертация автореферати. Тошкент 2017.
3. Астанакулов О.Т., Асатуллаев Х.С. “Хорижий инвестициялар – иқтисодий таракқиёт омили сифатида” //Иқтисодиёт ва таълим//. 2018 №1 -Б.120-126.
4. Чепель С.В. Системный анализ и моделирование перспектив устойчивого развития национальной экономики Узбекистана. –Т.; Издательство IFMR 2014. - 316 с.
5. Маматов М.А. “Инвестицияларнинг иқтисодий ўсиш сифатига таъсирини оширишнинг назарий асосларини такомиллаштириш” иқтисод фанлари бўйича фалсафа доктори (Phd) илмий даражасини олиш учун тақдим этилган диссертация автореферати”.-Тошкент. 2019.
6. Van Loo, F.(1977). ‘The Effect of Foreign Direct Investment on Investment in Canada’. Review of Economics and Statistics,59 (4): 474-81.
7. Sun. H.(1998). ‘Macroeconomic Impact of Direct Foreign Investment in China: 1979-96’. The World Economy, 21 (5):675-94.
8. https://cbu.uz/oz/press_center/news/412175/
9. <https://cer.uz/uzc/post/publication/rejtingovyj-rasklad-ot-vsemirnogo-banka>

ISSN 2181-9491
Doi Journal 10.26739/2181-9491

ИҚТИСОДИЁТДА ИННОВАЦИЯЛАР

1 СОН, 4 ЖИЛД

ИННОВАЦИИ В ЭКОНОМИКЕ

НОМЕР 1, ВЫПУСК 4

INNOVATIONS IN ECONOMY

VOLUME 4, ISSUE 1

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC the city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000